

La lescha da chatscha va en consultaziun

La regenza ha deliberà la missiva tar l'iniziativa da chatscha ed ha dà en consultaziun la revisiun parziala da la lescha da chatscha

■ (cc) La regenza ha deliberà la missiva tar l'iniziativa chantunala dal pievel «Per ina chatscha etica che sa cumporta cun la natira». Ella propo-
na al cussegl grond da refusar il project. A medem temp ha la regenza lantschà la procedura da consultaziun tar la revisiun parziala da la lescha chantunala da chatscha e da l'ordinaziun latiers. Il sboz da revisiun resguarda tranter auter differents giavischs da l'iniziativa dal pievel. La regenza ha deliberà la missiva tar l'iniziativa chantunala dal pievel «Per ina chatscha etica che sa cumporta cun la natira» per mauns dal cussegl grond. Ella refusa las nov dumondas d'iniziativa, per quant che quellas èn valaivlas. Quatter da las dumondas d'iniziativa valaivlas èn vegnidas integradas – en ina furma adattada – en la lescha chantunala da chatscha. Trais dumondas d'iniziativa duai il cussegl grond percenter declarar sco dal tuttafatg u per part nunvalaivlas perquai ch'ellas cuntrafan al dretg federal.

Iniziativa critica envers la chatscha

L'iniziativa dal pievel ha in fundament critic envers la chatscha. Ella sa drizza cunter la chatscha sco instituziun. Sustegnida vegn questa iniziativa da circuls che mettan en evidenza ch'els refusan la chatscha. Las singulas dumondas d'iniziativa èn redigidas uschia ch'i resta pouca libertad d'agir per far ina cuntraproposta directa adequata. Perquai desista la regenza da sutta metter al cussegl grond – ensem cun l'iniziativa – ina cuntraproposta directa e propo-
na da recumandar al pievel da refusar l'iniziativa.

La regenza renconuscha che singulas dumondas da l'iniziativa èn tuttina motivadas en lur direcziuns. Perquai duain ellas vegnir realisadas – en ina furma adattada – sco cuntraproposta indirecta en il rom da la revisiun parziala da la lescha chantunala da chatscha qua avant maun. Cun la revisiun vegni pia proponì da scumandar per gronda part la chatscha cun traplas. Medemamain duai vegnir francada l'obligaziun da tir per la chatscha tras l'obligaziun da relaschar normas da



La reavertura da la chatsch'auta durant maximum quatter dis en la segunda mesadad da l'october è ina da pliras midadas che la regenza propo-
na en connex cun la revisiun parziala da la lescha da chatscha chantunala.

FOTO E. MONN

prestaziun liantas sin il stgalim da la lescha. Plinavant duai vegnir prescrit d'introducì ballas e ballins senza plum, uschespert che quai po vegnir sponsà per motivs da segirezza e sin fundament da ponderaziuns da la protecziun d'animals. Ultra da quai duai esser pussaivel d'excluder insatgi da la chatscha pervia da l'influenza surporziunala d'alcohol e da narcotics avant e durant la chatscha.

Dumondas d'iniziativa nunvalaivlas

Sche l'emprima dumonda d'iniziativa vegn acceptada na pon betg vegnir ademplitds ils plans da prelevaziun tar ils tshiers e tar ils chavriels – ni quantitativamain (dumber) ni qualitativamain (structura natirala da vegliadetgna e da schlattaina) –, e quai sa basond

sin duas expertisas dumandadas dal departament da construcziun, traffic e selvicultura. La populaziun dals tshiers e dals chavriels vegniss en quest cas a s'augmentar fitg perquai ch'i mancass la pussaivladad da sajettar vatgas-tschier e chauras-chavriel purtantas sco er animals giuvens. Las chauras-chavriel portan gia il fanadur/avust e las vatgatschier a partir da mez settember. Silsunter na pudessan ins betg pli ir a chatscha da chauras-chavriel, e vatgatschier betg manadras pudess ins sajettar mo durant curt temp. La purtanza da l'animal viv en la champagna na po però betg vegnir enconuschida. Ultra da quai fissan protegids generalmain er vadels-tschier ed ansiels-chavriel. Sche questa dumonda d'iniziativa vegniss realisada s'augmentass sproporziuna-

damain ils donns da selvaschina vi dal gaud, e quai cuntrafeschess al dretg federal. Il spazi da viver fiss fermamain surduvrà e l'enviern stuessi vegnir fatg quint cun in dumber cleramain pli grond da selvaschina disgraziada u schizunt cun ina muria d'enviern. La regulaziun dals tshiers e dals chavriels na fiss betg pli pussaivla en concordanza cun las prescripziuns dal dretg federal. Las medemas constataziuns valan areguard il tshier er per la quarta dumonda d'iniziativa che ha l'intenziun d'abolir la chatscha speziala.

Tenor in'expertisa giuridica cuntrafa la tshintgavla dumonda d'iniziativa areguard in'occupaziun paritetica da l'uffizi da chatscha e pestga (chatschaders/protecturs d'animals per l'ina e nunchatschaders per l'autra) medema-

main il dretg federal ed è pia nunvalaivla. Questa regulaziun na sa lascha betg accordar cun il scumond da discriminaziun costituziunala. L'occupaziun d'ina unitad administrativa pervia d'ideals ideologics u politics na vegn betg qualificada sco admissibla.

Ils puncts centrals da la revisiun parziala da la lescha da chatscha

Cun il sboz da lescha deliberà per la consultaziun duai – ultra da resguardar la direcziun da la dumonda d'iniziativa menziunada – vegnir reaverta la chatscha auta da tshiers e da chavriels tranter ils 15 ed ils 31 d'october per maximalmain quatter dis. Uschia vegn realisada ina incumbensa dal deputà Christian Kasper ch'è vegnida acceptada durant la sessiun da zercladur 2015. La formulaziun tschernida en il sboz da lescha è concepida en moda flexibla. Cunzunt permetta ella d'organisar la chatscha d'october er sin plaun regiunal. En connex cun la chatscha d'october vegn midada er la chatscha da capricorns. Quella dura da nov dal 1. d'october fin ils 15 da november.

Per chatschadras e chatschaders indigens duai la patenta da chatscha auta vegnir augmentada da 697 francs a da nov 800 francs. Er per chatschadras e chatschaders d'ordaifer duai vegnir augmentada la taxa da patenta, e quai per 14,8 pertschient. A favur da quest augment pledan dus motivs. Per l'ina sto vegnir cumpensada la diminuziun da las entradas or da la vendita da patentas e per l'autra vegn la chatscha d'october a chaschunar damain entradas tar la chatscha speziala. Mo cun l'augment da las taxas per la patenta da chatscha po il retgav da las taxas da patenta e da las taxas da prelevaziun sco er da las ulteriuras entradas da la chatscha cuvri er en il futur almain ils custs dals fatgs da chatscha.

La procedura da consultaziun ch'è vegnida lantschada ier tar la revisiun parziala da la lescha chantunala da chatscha e tar l'ordinaziun chantunala da chatscha dura fin ils 22 da favrer 2016. Omadus projects vegnan tractads dal cussegl grond en la sessiun d'october 2016.